

Баян УАТАЕВА,

Н. В. Гоголь атындағы Қарағанды ОӘФК кітапханаларды дамыту бөлімінің инновациялық-әдістемелік жұмыс бойынша аға кеңесшісі

Шілденің аяғында Қарағанды облысы Мәдениет басқармасының қолдауымен қарағандылық жас кітапханашылардың I форумы өтті.

«Форумға кім қатысады?», «Жас кітапханашы» ұғымының аясына неше жастағы кітапханашыларды енгіземіз?», - деген секілді сұрақтарға жауап іздеп, облыстың кадрлық құрамын сарапқа салдық.

Қазақстан Республикасы «Мемлекеттік жастар саясаты туралы» Заңының 1-бабы 1-тармағында: «Жастар - Қазақстан Республикасының он төрт жастан

Жас кітапханашы – кемел келешегіміздің кепілі

жиырма тоғыз жасқа дейінгі азаматтары», - деп жастардың жас шамасын анық келтірген. Алайда, кітапхана саласында бұл басқаша... Кітапханадағы жастардың көбі кітапханашылықты «уақытша» қызмет ретінде қарастырып, жалақысы көбірек жұмысты қалайтыны құпия емес. Сондықтан жастар кітапханада 1-1,5 жылдан артық тұрақтамайды. Салаға салыстырмалы түрде «сіңісіп» кеткен кітапханашыларды 29-дан асқандар арасынан іздедік, осы тұрғыда жас кітапханашылар санатына 35 жасқа дейінгі мамандарды қосу туралы шешімге келдік. Бірақ бұл шешіміміз біреулерге қате көрінер. Десек те, кітапханадағы кадрлық мәселелер - басты себеп.

Қазіргі кезеңде облысымыздағы 335 мемлекеттік кітапханада 999 кітапханашы қызмет атқарады, соның ішінде 35 жасқа дейінгі кітапханашы саны - 257 (25,7%).

Кейінгі екі жылда 35 жасқа дейінгі кітапханашылар қатары біртіндеп тұрақталды. Жалпы, 35 жасқа дейінгі кітапхана қызметкерлерін (25,7%) кітапхана үшін қолайлы деп санауға кейбір шетелдік кадрлық зерттеулері түрткі болғанын да атап өтуге болады. Айталық, Франциядағы кітапхана ісінде соңғы онжылдықта мемлекеттік кітапханалардағы білікті қызметкерлердің басым бөлігін орта жастағы мамандар құрайды екен ал американдық әріптестеріміз де білікті кадрлардың кеміуін өзекті мәселе деп көрсетеді. Бұл елдегі 25-34 жас аралығындағы кітапханашылар саны 12%-ды ғана құрайды екен.

Кітапханашылар форумы кезекті жиын болып, статистикалық тұрғыда ғана аталатын іс-шараға айналмауы - негізгі мақсатымыз. Сондықтан форум аясында «Кітап және оқу туралы» үздік бей-

нероликтер байқауы мен ең үздік инновациялық жобалар байқауын өткізу жоспарланған-ды.

Бейнероликтер жасау барысында кітапханашылар Movie Maker, Pinnacle, Virtual Dub, VideoMatch, Adobe Premiere бейнередаторларында жұмыс істеуді үйреніп, ролик жасаудың кәсіби жақтарымен жете танысып, қырсырын меңгеруге мүмкіндік алды.

Байқауға ұсынылған бейнероликтер www.kiwi.kz сайтына тіркеліп, әлемдік ғаламтор арқылы кітап және оқу мәселесін жарнамалаудың тағы да сәті түсті.

Форум жас кітапханашылар біліктілігін арттырудың маңызды бір белесі болып, есте қалуы үшін шығармашылық алаңдар ұйымдастыруды жөн көрдік. Ресей кітапханашыларының озық тәжірибелеріне талдау жасай келе, төрт алаң ұйымдастырылды. «Келешектегі кітапхана», «Инновациялық жобалар - кітапханалар кескін-келбетінің жаңа көрінісі», «Кітапханалықдебаттар», «Кітапханашы мамандығының болашағы және заманауи кітапханашы қандай болуы керек?» Скуре-лабораториясы шығармашылық алаңдары жас кітапханашылардың кәсіби өсуіне септесетіні анық.

Байқауға «Кітап натюрморты» (2 бейнеролик), «Қазіргі заман кі-

тапханасы» (4 бейнеролик), «Кадрдегі кітап» буктрейлер» (9 бейнеролик) атты үш номинация бойынша 15 бейнеролик ұсынылды. Осы орайда, кітапханашылар шығармашылық ізденістері мен коммуникациялық технологиялар жетістіктерін ұштастыра білді. Бірақ барлық жұмыс байқау ережелеріне сай жасалып, жоғары деңгейде орындалды дей алмаймыз. Десек те, жастардың еңбектерін елестерген жөн.

Бейнероликтерді бағалаған қазылар алқасы жұмыстың сюжетіне, техникалық орындалуына, өзектілігіне, мазмұндылығына назар аударды.

Осылайша, форумның ашылу салтанатына дейін бейнероликтер байқауының қорытындысы шығарылды. Атап айтсақ, ҚР Ұлттық академиялық кітапханасының арнайы жүлдесін (book-reader - букридер) «Великие битвы кочевников» бейнеролигінің авторлары Қарағанды облыстық зағип және нашар көретін азаматтарға арналған кітапхананың тифлопедагог-реабилитологі С. Фалезинский мен инженер-бағдарламашысы Д. Ыбыраев иеленді. Бұл роликте «Великие битвы кочевников» кітабы керемет жарнамаланғанын және техникалық тұрғыдан, дизайнерлік безендірілуімен барлық роликтер

арасынан ерекшеленгенін атап өту қажет. Бас жүлде «Кража века в библиотеке» бейнеролигінің авторлары Саран ОКЖ кітапханашылары А. Федороваға, Н. Смирноваға, И. Мирошниковаға бұйырса, «Я - человек-загадка» бейнеролигінің авторы Абай ОКЖ орталық қалалық кітапханасының кітапханашысы Ш. Сұлтанбекова I орында танылды. Байқауға қатысушыларды неғұрлым көбірек марапаттау үшін екі II орын және үш III орын тағайындалғанды. II орынды «Книга в кадре» бейнеролигінің авторы Осакаров ОКЖ жүйе технигі В. Кошевец пен «Кітапхана-бабалардың арманы» бейнеролигінің авторы Қаражал ОКЖ Жайрем кентінің кітапханашысы А. Нақыпова еншілесе, «Кітап - насихат» бейнеролигінің авторы Бұқар жырау ОКЖ суретшісі А. Ақышев, «Сказка на ночь» бейнеролигінің авторы Шахтинск ОКЖ кітапханашысы С. Малмакова және «Читайка» бейнеролигінің авторы Нұра ОКЖ аудандық балалар кітапханасының меңгерушісі А. Никитова III орын жеңімпаздары атанды.

Форумның алғашқы күні Қарағанды академиялық музыкалық драма театрында пленарлық мәжіліспен басталды.

Пленарлық мәжілісте «Қазақстан кітапханаларындағы жас кадрлар саясатының мәселелері және оны шешу жолдары» тақырыбында ҚР Ұлттық академиялық кітапханасының Бас директоры Ж. Шаймұханбетова, «Қарағанды облысы кітапханаларындағы жас кадрлар қоры» тақырыбында Н. В. Гоголь атындағы ОӘФК директоры Д. Аманжолова, «Бұқар жырау аудандық ОКЖ-дегі жас кітапханашылардың кәсіби жетістіктерін қалыптастырудың негізгі факторы - қолдау көрсету»

тақырыбында Бұқар жырау аудандық Мәдениет және тілдерді дамыту бөлімінің бастығы М. Шиббаева, «Роль колледжа искусств им. Таттимбета в подготовке молодых специалистов библиотечного дела: проблемы и пути решения» тақырыбында Тәттімбет атындағы өнер колледжінің директоры Р. Киманова, «Инновационная деятельность библиотек в формате проектной работы» тақырыбында Абай аудандық ОКЖ директоры Н. Филипенко, «Управление молодыми кадрами: новый взгляд на решение проблемы» тақырыбында Шахтинск қалалық ОКЖ директоры И. Калинина, «Шет аудандық ОКЖ кітапхана жастарының кәсіби дамудағы жаңа бағыттары» тақырыбында Шет аудандық ОКЖ жас кітапханашысы Ж. Батыршинова және «Приемы библиотечной работы с читателями девиантного поведения: из опыта работы Сатпаевской ЦБС» тақырыбында Сәтпаев ОКЖ директорының орынбасары А. Қойшыбаева баяндама жасады.

Форум әрі қарай Н. В. Гоголь атындағы облыстық әмбебап ғылыми кітапханасында жалғасты. Кітапханада 4 шығармашылық алаң жұмыс істеді.

«Келешектегі кітапхана» алаңында «Келешектегі кітапхана: 10 даму бағыты» тақырыбында Қарағанды облыстық зағип және нашар көретін азаматтарға арналған кітапхананың тифлопедагог-реабилитологі С. Фалезинский бейнебаяндама жасады. Автор кітапханаларда коммуникациялық технологияларды (коммуникаторлар, iPod планшеттер, электронды кітап оқуға арналған ридер құрылғылар, iPod плеер, бейнекамералар, MP3-плеерлер және т.б.) қолдану аясындағы жобалар мен пікірталастарға баса назар аударды. Сонымен қатар шығармашылық алаңда Flip Book Maker бағдарламасында «3D кітап жасау» шеберлік сағаты ұйымдастырылды.

Н. В. Гоголь атындағы ОӘФК автоматтандыру бөлімінің меңгерушісі А. Болдыш Flip Book Maker

бағдарламасының мүмкіндіктерін пайдалана отырып, парақтарды аудару мүмкіндігіне ие 3D форматындағы флэш-кітап жасауды үйретті.

Мемлекет тарапынан қолдау тауып, құрылып жатқан www.ikitap.kz Қазақстанның ашық кітапханасында да осы бағдарлама кеңінен қолданылып отырғанын айта кету керек. Шығармашылық алаңның басты нәтижесі - 26 жас кітапханашы жасаған 3D пішінін-

мамандығының болашағы мен мамандыққа қойылып отырған талаптар да әңгіме өзегіне айналды.

Сонымен, жас кітапханашылар мен тәжірибелі мамандар мынадай мәселелер бойынша сұхбаттасты:

Кітапхана ісінде Сізді не қызықтырды? немесе Сіз неге кітапханашы мамандығын таңдадыңыз? Алдағы 10-15 жылға Сіздің жоспарлаған істеріңіз? Сіздің

мамандар басқа қызмет табылып қалса, кітапханадан кететіндерін аңғартты. Сонда да, кітапханалық тәжірибелері әрдайым көмекке келетінін ескереді.

Қысқасы, кітапханашы мамандығы қоғамға қажет деп тұжырымдалды.

«Кітапханалық дебаттар» алаңында «Кітап және интернет - қайсысы озық тұр?» тақырыбында бүгінгі күннің тартысты мәселесі қозғалды.

Дебатқа барлығы 25 жас кітапханашы қатысып, екі команда құрылды. Бір топ кітапты жақтаса, екіншілері қазіргі қоғам жетістігі интернетті қолай көрді.

Осылай, жас мамандар кітап пен интернетті көп қырынан талқылады, олар: қолжетімділік, ақпараттылық және ақпарат іздеу мүмкіндіктері, белгілі бір тақырыптың толыққанды ашылуы, маңыздылығы, мазмұнын пайдалану мүмкіндіктері, денсаулық, өмір сүргіштік қабілеті.

Форум аясында ең үздік инновациялық жобалар байқауы 5 бағыт бойынша («Оқудың болашағына көз салсақ», «Ақпараттық технологиялар және шығармашылық», «Қазақстан Республикасының 2010-2014 жылдарға арналған үдемелі индустриялық-инновациялық даму бағдарламасын» ақпараттық қолдау», «Кәсіби деңгейді көтерудегі жаңашылдықтар», «Кітап қорын қалыптастырудағы интернет ресурстары») жарияланғаны жоғарыда аталған болатын. Байқауға барлығы 30 жоба ұсынылды, тек «Кітап қорын қалыптастырудағы интернет ресурстары» номинациясы бойынша жоба ұсынылмады. Жобалардың өзектілігі мен сапасы да әр түрлі. Қазылар алқасы әрбір жобаны мұқият қарап шығып, 13 жобаны көпшілік алдында қорғауға,

дегі дайын мультимедиялық дискілер.

«Кітапханашы мамандығының болашағы және заманауи кітапханашы қандай болуы керек?» тақырыбында ұйымдастырылған шығармашылық алаң Skypе-лабораторияға айналды.

Шығармашылық алаңда Балқаш және Шахтинск қалаларының кітапханаларына бейнеқоңырау шалынып, «Кітапханашы мамандығының болашағы және заманауи кітапханашы қандай болуы керек?» тақырыбында пікірталас ұйымдастырылды. Кітапханашы

кітапханада орнығып қалу ойыңызда бар ма?

Кітапханашылық мамандықпа? Өткен ғасырдағы кітапханашының және қазіргі кітапхана мен кітапханашының қоғамдағы орны: ұқсастықтары мен айырмашылықтары.

Кәсіби шыңдалған кітапханашы кім? Ол қандай қасиеттерге ие болуы керек?

Сіздің мамандығыңыз, оның болашағы туралы не ойлайсыз? Сіз өзгеге өз мамандығыңызды таңдауға кеңес берер ме едіңіз?

Өкінішке орай, кейбір жас ма-

нәтижесіне қарай жүлдегерлерді анықтауды ұсынды.

«Инновациялық жобалар - кітапханалар кескін-келбетінің жаңа көрінісі» шығармашылық алаңында іріктеп алынған жобалар қорғалды.

Нәтижесінде «Преодоление информационного барьера читателями с глубоким нарушением зрения» жобасының авторы Қарағанды облыстық зағип және нашар көретін азаматтарға арналған кітапхананың тифлопедагог-реабилитологі С. Фалежинский Бас жүлдені иеленсе, «Құнды кітаптар әлеміне саяхат» жобасының авторы Жезқазған ОКЖ-не қарасты С. Сейфуллин атындағы орталық қалалық кітапхананың кітапханашысы М. Жұмаділләева I орынға қолжеткізді. II орында «Сделай бизнес успешным» жобасының авторы Бұқар жырау ОКЖ орталық аудандық кітапханасының кітапханашысы О. Рощупкина мен «Арқаның алтын сандығы» жобасының авторы Н. В. Гоголь атындағы ОӘФК кітапханашысы А. Баянова тұрақтады. Саран ОКЖ орталық қалалық кітапханасының кітапханашысы Н. Смирнова («Мир для всех один»), Абай ОКЖ орталық қалалық кітапханасының кітапханашысы Ш. Сұлтанбекова («Формирование корпоративной культуры») және Ақтоғай ОКЖ Қызыларай ауылдық кітапханасының кітапханашысы А. Әбдуәлиева («Ауылым - алтын бесігім») III орынға ие болды.

Форумның екінші күні шығармашылық алаңдардағы жұмыстар қорытындыланып, қарар қабылданды. Форумға қатысушылардың пікірінше, бұл жиын жас кітапханашылар өміріндегі ең қызықты және біліктілікті арттыру бағытындағы ең маңызды басқосу болды.

Айнагүл МЕКТЕПОВА,

ҚР Ұлттық академиялық кітапханасы
Кітапханаларды дамыту орталығының
әдіскері

Жас кітапханашылар форумының алғашқы күні пленарлық мәжілісте кітапхана ісіне, осы кәсіпке қатысты өзекті де қызықты баяндамалар тыңдалды. Кадр саясаты және мамандық имиджін көтеру мәселесі де көтерілді.

Форумдағы қызықты сәт - тақырып бойынша шығармашылық алаңдарға бөлініп жүргізілуі. Ал талқылау алаңына 30 жобаның ішінен іріктеліп 13 жоба ғана қатыстырылды. Әрбірі өзіндік ерекшелікке ие.

Өз басым осы форумға қатыса отырып, білгенімді қосып, білмегенімді үйрендім. Жезқазған қалалық кітапханасы мен Қарағанды облыстық зағип және нашар көретін азаматтарға арналған кітапхананың жас мамандарының жобасын тәжірибемізде пайдаланамыз деген ойдамын.

Анна НИКИТОВА

I Форум молодых библиотекарей Карагандинской области явился ярким подтверждением стремления молодого профессионального общества к консолидации сил для развития библиотечной системы. В программу Форума вмещалось столько, что потянуть могли только действительно талантливые: дебаты, мастер-классы, творческие площадки.

Участники Форума дополнили свой багаж знаний новыми идеями и получили практические навыки. Меня, как участницу творческой площадки «Библиотека будущего», заинтересовала аргументированная презентация тифлопедагога-реабилитолога областной спецбиблиотеки для незрячих и слабовидящих граждан Фалежинского С.А., где он представил 10 трендов библиотеки в будущем.

Мастер-класс «Как создать 3D книгу» захватил нас настолько, что время пролетело незаметно. Несмотря на новизну программы Kvisoft Flip Book Maker, мы не испытывали затруднений при работе, благодаря профессионализму заведующей сектором автоматизации ОУНБ имени Н.В.Гоголя Болдыш А.А.

Мультимедийные издания в библиотеке на сегодняшний день - это самое компактное хранилище вечных ценностей культуры. Оно востребовано, как современный источник информации. С их

применением библиотечные мероприятия будут восприниматься пользователями ярче и образнее.

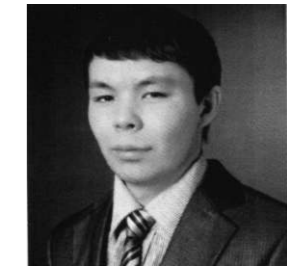
Два дня плодотворной работы, обсуждений актуальных вопросов, неформальных встреч, позволили довести до молодых библиотекарей мысль, что нужно не ждать, а провоцировать перемены.

Такие встречи библиотекарей позволяют обмениваться мнениями и опытом, укрепляют партнерские связи, дают возможность обсудить важные профессиональные проблемы. Уверена, что этот Форум поможет привлечь в библиотечную сферу молодых библиотекарей. Ведь именно молодежи как самой мобильной и активной части общества предстоит обеспечить прогрессивное развитие страны. Сегодня особенно важно предоставить нам возможность реализовать таланты и профессиональные знания, проявить себя в общественной деятельности!

Виктория КОШЕВЦ

Очень понравился форум молодых библиотекарей, особенно мастер класс по созданию 3d книги. Побольше бы таких практических занятий. Теория это одно, а практика совсем другое. Колоссальное удовольствие получила от того, что практически своими руками создала мультимедийное пособие. Вообще очень отраднo, что вернулась с новыми знаниями и навыками!

Ерболат ҚУАТБЕКОВ

27-28 шілде аралығында Қарағанды қаласында өткен жас кітапханашылар форумы - тарихи оқиға. Қарағанды облыстық Н. В. Гоголь атындағы әмбебап ғылыми кітапханасы және Қарағанды облыстық Мәдениет басқармасы мұрындық болған форумда 130-дан астам кітапханашы бас қосты. Форумның мақсаты - жас кітапханашылардың әлеуетін арттыру. Қалалық, аудандық, ауылдық кітапханадан келген кітапханашылар жаңа бір леппен келгендігі байқалады. Әрине, арасында жаңа технологиялар мен инновациядан алшақ кітапханашылар да кездесті. Оны жасырмауымыз керек. Жүре-жүре көш түзеледі.

Мен куәгер болған инновациялық жобалар алаңы үш жақ қырынан көрінгендей болды. 1) Жоғарыда айтқандай, инновацияның ауылына жетер жетпес; 2) Инновацияны меңгерген, бірақ озық идея байқалмағандар. 3) Инновацияны меңгерген, идея бар, бірақ өз жобасын қорғай алмағандар болды. Осындай жайттарға куәгер болдым. Сонымен қатар, өткір-өткір сұрақтар қойылып жатты. Назарға 13 жоба іліккен болаын.

Ал бейнекөрініске келетін болсақ, бір жерде идея мен техника астасып жатса, кейбіреуі керісінше. Мысалы, Гран при алған Фалижинскийдің «Көшпенділер шайқасы» барлығының көңілінен шықты деген ойдамын. Тарихи сауаттылығы бар, техниканы меңгерген, бастысы жаңа серпін, тың дүние. Шыны керек қалғаны ұнамады. Дегенмен, келесі форумда жаңа толқындардан тың серпіліс күтеміз.

